

بررسی رابطه بین تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت ارقام تعهدی

محمد محمدی ۱ و سیاوش ابراهیم زاده ۲

۱ گروه حسابداری، دانشگاه غیر انتفاعی پرندک، پرندک، ایران
۲ کارشناسی ارشد، حسابداری دانشگاه غیر انتفاعی، پرندک، ایران

چکیده

هدف پژوهش: هدف اصلی پژوهش حاضر، "بررسی رابطه بین تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت ارقام تعهدی" می باشد.

روش شناسی پژوهش: روش پژوهش از نوع پس رویدادی (علی-مقایسه ای) می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که نمونه پژوهش به روش غربالگری و در میان شرکت های تولیدی است که قبل از سال ۱۳۹۲ در بورس پذیرفته شده باشند و تا پایان سال ۱۳۹۸ نام آن از فهرست مذکور حذف نشده باشد. اطلاعات مربوط به ۱۰۱ شرکت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند تا بر اساس آن رابطه بین متغیرها برای آزمون فرضیه های تحقیق بررسی شود. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزارهای ایویوز و اکسل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند.

یافته ها و نتایج پژوهش: نتایج فرضیه نخست پژوهش نشان داد: که تنوع هیئت مدیره بر کیفیت ارقام تعهدی تاثیر معناداری دارد. پاداش هیئت مدیره بر کیفیت ارقام تعهدی تاثیر معناداری دارد. تعهدات بدهی بر کیفیت ارقام تعهدی تاثیر معناداری دارد. در نهایت نتیجه فرضیه چهارم نشان داد که مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت ارقام تعهدی تاثیر معناداری دارد.

واژه های کلیدی: هیات مدیره، پاداش، تعهدات بدهی، ارقام تعهدی

مقدمه

یکی از بحث برانگیزترین موضوعات در ادبیات حسابداری؛ مباحث مرتبط با "کیفیت اقلام تعهدی"^۱ و عوامل دخیل در چگونگی قیمت گذاری آن و ریسک های ایجاد شده به دلیل ناهماهنگی در نتایج آزمون تجربی می باشد (یم^۲، ۲۰۲۰). کیفیت اقلام تعهدی، یکی از اصلی ترین معیارهای ارزیابی عملکرد و تعیین ارزش بنگاه های اقتصادی به شمار می آید؛ که به عنوان تفاوت بین سود حسابداری و جریان های نقدی تعریف شده است (فرانسیس و همکاران^۳، ۲۰۰۵). کیفیت اقلام تعهدی فرآیندی است که بر عملکرد مالی تأثیر مثبت می گذارد، بنابراین شرکت هایی که اطلاعات مالی بی کیفیت را گزارش می کنند؛ دارای نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری به عنوان معیار عملکرد مالی بهتر هستند (سایریل و همکاران^۴، ۲۰۱۹). به دلیل وجود برخی محدودیت های ذاتی در حوزه حسابداری، این امکان وجود دارد که سود گزارش شده، در صورت های مالی، در تطابق با سود واقعی بنگاه ها نباشد. در این میان، عوامل متعددی بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیرگذارند. از جمله تنوع هیئت مدیره که بر اساس نظریه نهادی، هیئت مدیره های دارای تنوع جنسیتی، مشورت های آگاهانه بیشتری را انجام می دهند و اغلب موضوعاتی را که در هیئت مدیره های متشکل از مردان بی اهمیت شمرده می شود، در نظر می گیرند (نورباخ و همکاران^۵، ۲۰۱۹). تنوع هیئت مدیره، در تعریف مقوله ای است که با ویژگی های جمعیت شناختی یک جنس خاص (مرد یا زن) قابل مشاهده و قابل درک می باشد (هوانگ و همکاران^۶، ۲۰۱۷). بر مبنای تئوری نمایندگی، پاداش مدیران بین منافع مدیران و سهامداران تعادل مورد نظر را ایجاد کرده و چشم انداز بلندمدت عملکرد شرکت را بهبود خواهد بخشید. پاداش هیئت مدیره، پاداشی مشخص برای مدیران است تا اطمینان حاصل شود که مدیران، انگیزه خود در طی کار را حفظ می کنند؛ که همین امر در نهایت عملکرد شرکت را بهبود می بخشد (گلن^۷، ۲۰۱۶). محققان و صاحب نظران مختلفی همچون جنسن، اسلوین، فرانسیس و همکاران و ... به طور مستقیم یا تلویحی و با ذکر دلایل متفاوتی معتقدند که تامین مالی از طریق بدهی می تواند اثری مثبت بر کیفیت اقلام تعهدی داشته باشد. تعهد بدهی در تعریف تعهدی است که از منافع شرکت ها و بستانکاران آن محافظت می کند. دلیل این امر این است که بستانکاران نقش مستقیمی در تصمیم شرکت ها ندارند، بنابراین احتمال نقض تعهد بدهی ممکن است (هایگینز و همکاران^۸، ۲۰۱۶). همچنین؛ فرصت های سرمایه گذاری نیز بخش مهمی از ارزش شرکت را تشکیل می دهد. مجموعه فرصت های سرمایه گذاری، فرصت رشد برای شرکت هایی است که به انتخاب سرمایه گذاری شرکت ها در آینده وابستگی دارند (ولانساری^۹، ۲۰۱۳). هنگامی که سرمایه گذاران ارزش شرکت را بر مبنای اطلاعات حسابداری گزارش شده تعیین می کنند، هنگامی که شرکت های بزرگ فرصتی برای سرمایه گذاری در آینده به دست می آورند، ارزش سهام دارایی شرکت ها توسط ذینفعان شرکت ها بسیار ارزشمند تلقی می شود. این موضوع، "نشانه هایی" در مورد کیفیت اقلام تعهدی شرکت ها را ارائه می دهد. کیفیت اقلام تعهدی همواره به عنوان یکی از مهم ترین حوزه های تئوری حسابداری و استانداردهای گذاری بوده است (نورباخ و همکاران، ۲۰۱۹). اهمیت پرداختن به موضوع کیفیت اقلام تعهدی در این پژوهش و تأثیرگذاری یا تأثیرپذیری آن از مولفه هایی نظیر هیئت مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری؛ بر این اساس است که تقریباً تمامی ادبیات اخیر حسابداری، بر این موضوع اجماع نظر دارند که اقلام تعهدی می تواند، تصاویری مطلوب تر از وضعیت اقتصادی شرکت نسبت به اقلام نقدی نشان دهند؛ زیرا این اقلام، عدم تطابق زمانی جریان های نقدی را اصلاح می کنند. همچنین؛ اهمیت آن برای سرمایه گذاران نیز باید در نظر گرفته شود. برای سرمایه گذاران، کیفیت اقلام تعهدی درجه نزدیکی با سود شرکت و میزان جریان های نقدی دارد. از سویی دیگر، با توجه به موارد

1. Accruals quality
2. Yim
3. Francis et al
4. Cyril et al
5. Nurbach et al
6. Hoang et al
7. Gelen
8. Higgins et al
9. Wulansari

عنوان شده؛ اهمیت پژوهش حاضر، در بیان این نکته است که اگرچه پژوهش های متعدد و بیشماری در مورد کیفیت اقلام تعهدی در کشور ما انجام شده اما همه این پژوهش ها، به تنها یک یا چند بُعد خاص در ارتباط با کیفیت سود و تاثیر گذاری بر آن پرداخته اند. و به نظر می رسد در ارائه تصویری جامع و مدون از کیفیت اقلام تعهدی و ابعاد تاثیر گذار بر آن در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ناکام مانده اند. این پژوهش در صدد است با طرح اهمیت و ضرورت استفاده از یک شاخص جامع و کامل به انجام این مهم کمک کرده و خلا موجود در فضای تصمیم گیری و سیاست گذاری حسابداری و مدیریت سرمایه گذاری را برطرف نماید. در خصوص ضرورت پژوهش حاضر نیز برای شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران باید عنوان نمود که با توجه به این موضوع که حرفه حسابداری طی دهه های اخیر به طور فزاینده ای پذیرای حضور زنان شده است و همچنین با وجود فضای رقابتی و فرصت های رشد و سرمایه گذاری برای شرکت های ایرانی؛ رشد شرکت می تواند انگیزه ای برای مدیران شرکت هایی با رشد بالا جهت استفاده از اقلام تعهدی به منظور مخابره مطلوب اطلاعات به سرمایه گذاران جهت حفظ روند رشد و جذب سرمایه های مورد نظر باشد. لذا طرح این پژوهش و دستیابی به این مهم از طریق تاثیرگذاری تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت اقلام تعهدی، امری ضروری بنظر می رسد با توجه به این مطالب، در پژوهش حاضر، به بررسی تاثیر تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت اقلام تعهدی(شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران) پرداخته می شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش :

کیفیت اقلام تعهدی، یکی از اطلاعاتی است که نگرانی ذینفعان در بازارهای مالی را به دنبال دارد. به همین دلیل، صورت های درآمدی، برای تعریف و توضیح کیفیت اقلام تعهدی ارائه می شود. سوبرامانیام^{۱۰} (۲۰۱۷) توضیح می دهد که درآمدها، اندازه گیری تغییر در دارایی متعلق به شرکت در طول دوره و توانایی تخمین برآوردشده کسب و کار امروزی را فراهم می کند. درآمدها همچنین نشان می دهد که مشاغل تا چه اندازه در فعالیت های تجاری قرار می گیرند و بازده سهامداران را تأمین می کنند. مدیریت عالی به عنوان افرادی که تعیین کننده سیاست ها هستند در ارائه درآمدهای شرکت ها نقش دارند. این موضوع، می تواند در قالب های سیاست حسابداری، تغییر ساختار، مدیریت تغییر و موارد دیگر باشد. با این حال، اقدامات آن ها درآمد را منعکس نمی کند، بلکه اعتبار اطلاعات درآمدی را کاهش می دهد(نورباخ و همکاران، ۲۰۱۹). یکی از مواردی که از طریق آن، می توان همه ذینفعان را برای ارزیابی تصمیم گیری شرکت ها مشاهده کرد، کیفیت اقلام تعهدی شرکت است. کیفیت اقلام تعهدی، ارزش واقعی درآمد کافی را بر عملکرد مدیریتی و شرایط شرکت ها منعکس می کند؛ اگر کیفیت اقلام تعهدی، اطلاعات واقعی را ارائه ندهد، می تواند تصمیم ذینفعان را گمراه کند. بنابراین، ذی نفعان باید تمرکز بیشتری بر روی کیفیت اقلام تعهدی شرکت به عنوان یکی از تصمیمات قابل توجه داشته باشند(سوبرامانیام، ۲۰۱۷).

کیفیت اقلام تعهدی، اطمینان از اطلاعات ارائه شده از طریق سود شرکت را در صورت های مالی آن نشان می دهد. هرچه بالاتر از کیفیت درآمدهای شرکت ارائه شده باشد، اطمینان بیشتری از درآمد و بالعکس ارائه می شود. شرکت دارای ثبات و برخوردار از کیفیت لازم، شرکتی است که دارای کیفیت اقلام تعهدی مطلوبی باشد(ریسداواری و سابووو^{۱۱}، ۲۰۱۵). کیفیت اقلام تعهدی باید به نحوی اندازه گیری شود که تمامی شاخص های کیفیت اقلام تعهدی در آن گنجانده شود و اگر این هدف برآورده نشود، کیفیت اقلام تعهدی به شکل همه جانبه بررسی نخواهد شد و نمی تواند وضعیت کیفیت اقلام تعهدی را اندازه گیری و تصویر مناسبی از آن ارائه نماید(نورباخ و همکاران، ۲۰۱۹). سه عامل تعیین کننده کیفیت اقلام تعهدی هستند که عبارتند از: اصول حسابداری، کاربرد حسابداری و ریسک شغلی. با قضاوت بر روی تعیین کننده های کیفیت اقلام تعهدی، می توان نتیجه گرفت که کیفیت اقلام تعهدی حاصل از دخالت تصمیمات مدیریت عالی در مدیریت سود می باشد(سوبرامانیام، ۲۰۱۷). بر اساس گروه بندی اندازه گیری کیفیت اقلام تعهدی، که توسط دیچاو و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۰) طبقه

10. Subramanyam

11. Risdawary and Subowo

12. Dechow et al

بندی شده است، اندازه گیری با توجه به ماهیت درآمدها به عنوان روشی پذیرفته شده در مقایسه با سایر اندازه گیری ها انجام می شود. دلیل آن هم این است که کیفیت اقلام تعهدی، نیز باید از طریق چگونگی تعیین سیاست و راهبرد در تطابق با مقررات مربوط به ارائه سود قبل از پیاده سازی، به ویژه سیاست تعهدی مشخص گردد. این موضوع؛ علاوه بر این با عوامل درونی مرتبط است. بنابراین، کیفیت اقلام تعهدی، در این پژوهش، با اندازه گیری هایی براساس ماهیت درآمد با برخی عوامل داخلی از جمله تنوع هیئت مدیره، پاداش هیئت مدیره، شرایط بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری ارزیابی شده است. از سویی دیگر، تنوع در یک سازمان در پویاتر شدن محیط سازمان نقش بسزایی دارد. وجود تنوع در شرکت ها باعث شکوفایی شرکت ها می شود زیرا جنبه های مختلف تنوع هیئت مدیره می تواند نوآوری و راه حل هایی را برای شرکت ها به ارمغان آورد (رابینز^{۱۳}، ۲۰۱۵).

در مدیریت عالی، مساله ی سطح تنوع به عنوان بخشی از حاکمیت شرکت ها به منظور اجرای نقش مؤثر در تصمیم گیری موضوعی حیاتی است و انتظار می رود از کیفیت سود خوبی برخوردار باشد. ماهادیو و همکاران^{۱۴} (۲۰۱۲) عنوان داشتند که دامنه جنبه های تنوع هیئت مدیره شامل سن، جنس، تحصیلات و ملیت است. یکی از تنوع شرکت هایی که می تواند کیفیت اقلام تعهدی، گزارش شده شرکت را تحت فشار قرار دهد جنسیت هیئت مدیره است. تنوع هیئت مدیره در زمینه بحث در مورد جنسیت به دلیل تفاوت در یافته ها همچنان حل نشده است. یافته های مطالعات پیشین حاکی از تأثیر مثبت بین حضور زنان در هیئت مدیره و کیفیت سود می باشد (دیمیتر^{۱۵}، ۲۰۱۷؛ کریدر^{۱۶}، ۲۰۱۶). با این حال، مطالعات دیگر نیز نتوانستند ارتباطی بین تنوع هیئت مدیره با کیفیت سود نشان دهند (ناسوشن و جانرگرا^{۱۷}، ۲۰۱۶). کریشنان و پارسونز^{۱۸} (۲۰۰۸) دریافتند که شرکتهایی که تعداد بیشتری از زنان در مدیریت ارشد دارند، از کیفیت بیشتری در سود و به تبع آن کیفیت اقلام تعهدی برخوردار هستند. یافته های گایوس و همکاران^{۱۹} (۲۰۱۲)، همچنین تأثیر سودآوری مدیران زن بر کیفیت اقلام تعهدی را نشان می دهد. یافته های مشابه آریون و همکاران^{۲۰} (۲۰۱۵) نشان داد که شرکت ها در انگلستان با اکثریت هیئت مدیره زن، از روش های مدیریت سود بهتر استفاده می کنند. مطالعه اخیر توسط گال و همکاران^{۲۱} (۲۰۱۷) نشان که حضور مدیران زن مانع از دستکاری در سود می شود. در همین حال، در انگلستان، در سال ۲۰۱۶، تنوع هیئت مدیره توسط شورای گزارشگری مالی تنظیم شده است که قانون مدیریت شرکتی انگلستان را منتشر کرده است که در آن تعهدات مربوط به سهمیه زنان در هیئت مدیره شرکت ها به میزان ۴۰٪ تنظیم شده است. اما با بررسی های مطالعات داخلی بنظر می رسد در ایران، قوانین خاصی برای تنوع هیئت مدیره، خصوصاً از دیدگاه جنسیتی وجود ندارد.

علاوه بر این، پاداش، یکی از انگیزه های نیروی انسانی در شرکت ها است تا برای دستیابی به اهداف خود سخت تر تلاش کنند. قوانین در خصوص پاداش هیئت مدیره راهی است که از طریق آن شرکت ها به مدیران انگیزه می دهند تا مطابق تعهدات به نفع شرکت ها عمل کرده و انتظارات ذینفعان را برآورده سازند (نورباخ و همکاران، ۲۰۱۹). مدیران اشاره شده در حقیقت، هیئت مدیره شرکت ها هستند. راشید و همکاران^{۲۲} (۲۰۱۶) پیشنهاد می کنند که شرکت ها، پاداش هیئت مدیره را به منظور انجام فعالیت های مدیریتی، در بهترین حالت ممکن به نفع شرکت خودشان، طراحی کنند. انتظار می رود پاداش ارائه شده به شرکت های مدیریتی، کیفیت اطلاعات ارائه شده به سرمایه گذاران را بهبود بخشد. یکی از آنها اطلاعات مربوط به سود در صورت های مالی است. تحقیقات یافته ها در مورد متغیرهای پاداش هیئت مدیره با کیفیت اقلام تعهدی، یافته های

13. Robbins

14. Mahadeo et al

15. Dimitrova

16. Kreder

17. Nasution and Jonnergard

18. Krishnan and Parsons

19. Gavius et al

20. Arun et al

21. Gull et al

22. Rasheed et al

متفاوتی دارند. محققان پیشتر رابطه مثبت بین پاداش هیئت مدیره با کیفیت اقلام تعهدی، را پیدا کردند (راشید و همکاران، ۲۰۱۶؛ پاز و گریفین^{۲۳}، ۲۰۱۶؛ پاز و زیدی^{۲۴}، ۲۰۱۴؛ تانومی^{۲۵}، ۲۰۱۲). با این حال، این یافته ها با تحقیقات انجام شده توسط سافاری و همکاران (۲۰۱۶) و گلن (۲۰۱۶) که تأثیر منفی پاداش هیئت مدیره با کیفیت اقلام تعهدی، را نشان می دهند، متفاوت است. مدیران به منظور دستیابی به منافع خود، سود را دستکاری و مدیریت می نمایند و با توجه به این موضوع که اندازه گیری وجوه نقد عملیاتی راحت می باشد، مدیران به منظور مدیریت نمودن سود؛ از اقلام تعهدی بهره می برند تا قادر باشند، به سودهای مورد نظر خود دست یابند (فیلیپون^{۲۶}، ۲۰۰۴). پاداش های هیئت مدیره با سودهای گزارش شده سالانه و عملکرد بلند مدت شرکت، مرتبط است. مدیران مالی شرکت ها، هم ممکن است سودهای فعلی را به منظور دست یابی به پاداش های خود تغییر داده و دستکاری نمایند که این امر، بوسیله ی اقلام تعهدی اختیاری غیر جاری آسان تر انجام می گیرد (تیو و همکاران^{۲۷}، ۱۹۹۸). از طرفی دیگر؛ قرارداد وام، حاوی تعهدات بدهی^{۲۸} برای محدود کردن تعامل بین شرکت ها به عنوان سرمایه گذار و بستانکار به عنوان تامین کننده مالی است که باید از آنها پیروی شود. مدیریت عالی، سعی در جلوگیری از نقض تعهدات بدهی به منظور پیاده سازی سیاست های حسابداری مرتبط با عملکرد مالی شرکت هایی دارد که بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیر می گذارند؛ چنانچه سطح بدهی های شرکت کم باشد، می تواند کیفیت اقلام تعهدی شرکت را بالا ببرد؛ این امر به این دلیل است که سطح پایین بدهی به مدیریت نشان دهنده این موضوع است که آیا مدیریت قادر است امور شرکت را به گونه ای که تعهدات بدهی تحقق یابد، مدیریت کند یا خیر (نورباخ و همکاران، ۲۰۱۹). این موضوع، باعث می شود سود با کیفیت بالا تحقق یابد. پژوهشگران پیشین دریافته اند که رابطه ی بین تعهدات بدهی و کیفیت اقلام تعهدی دارای منفی است (اسپاسلند و همکاران^{۲۹}، ۲۰۱۵؛ اوماه و سابروتو^{۳۰}، ۲۰۱۳ و گاش و مون^{۳۱}، ۲۰۱۰) و در عین حال در تحقیقات تانومی (۲۰۱۲) ارتباط بین تعهدات بدهی و کیفیت اقلام تعهدی پیدا نشد. مدیران به منظور اجتناب از تحقق تعهدات خود، به قراردادهای بدهی و وام دهی، به دستکاری اقلام تعهدی روی می آورند. موارد فوق به اصطلاح "نظریه درماندگی مالی" نامیده می شود. مایرز (۱۹۷۷) عنوان می کند که زمانی که سررسید بدهی، کوتاه مدت است تأثیر منافع بدهی بیشتر است. همچنین، زمانی که میزان اعتبار شرکت در حالت ابهام است، تأثیر منافع بدهی کوتاه مدت بر مدیریت سود بیشتر است.

مجموعه فرصت های سرمایه گذاری نیز عاملی است که می تواند رشد پیش بینی شده یک شرکت را توصیف کند. مولیانی و همکاران (۲۰۰۷) توضیح می دهند که فرصت برای شرکت ها برای انتخاب سرمایه گذاری جایگزین در آینده از بازار دارایی در نظر گرفته می شود، بنابراین نشان می دهد که شرکت در حال رشد است و از کیفیت اقلام تعهدی بالایی برخوردار است. تحقیقات انجام شده توسط نورانیفا و جایا^{۳۲} (۲۰۱۵) و همچنین واریانتو و روسیتی^{۳۳} (۲۰۱۴) نشان داد که مجموعه فرصت های سرمایه گذاری، تأثیر منفی بر کیفیت اقلام تعهدی می گذارد. این یافته ها با تحقیقات نویانتی^{۳۴} (۲۰۱۲) متفاوت است، که نشان داد فرصت سرمایه گذاری تأثیر مثبتی بر کیفیت اقلام تعهدی می گذارد. با این حال، تحقیقات انجام شده توسط پوترا و سوبوو^{۳۵} (۲۰۱۶) نشان داد که مجموعه فرصت های سرمایه گذاری تأثیری در کیفیت اقلام تعهدی ندارد. با توجه به مباحث مطرح شده و بیان ارتباط یا عدم ارتباط متغیرهای مطرح شده، باید عنوان نمود که در بررسی کیفیت اقلام تعهدی باید به عوامل فراوانی توجه کرد، زیرا اثر قابل توجهی بر سود و قدرت سودآوری دارند. کیفیت اقلام تعهدی شرکت های فعال در

23. Paz and Griffin

24. Paz and Zaidi

25. Tanomi

26. Phillippon

27. Teoh et al

28. debt covenants

29. Spiceland et al

30. Ummah and Subroto

31. Ghosh and Moon

32. Nurhanifah and Jaya

33. Warianto and Rusiti

34. Novianti

35. Putra and Subowo

کشورهای با ثبات، از کشورهای بی ثبات بالاتر است و شرکت های فعال در کشورهای دارای اقتصاد دولتی، در مقایسه با کشورهای دارای خصوصی سازی مناسب، از کیفیت اقلام تعهدی پایینی برخوردارند. شرکت های فعال در کشورهای دارای ریسک سرمایه گذاری بالا و امنیت اقتصادی پایین نظیر ایران، در مقایسه با دیگر شرکت ها، از کیفیت اقلام تعهدی پایینی برخوردارند. بنابراین در بررسی کیفیت اقلام تعهدی باید به مباحث اقتصادی و سیاسی همچون تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری توجه جدی کرد. بنابراین مساله پژوهش حاضر با هدف تبیین مساله رابطه بین تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت اقلام تعهدی (شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران) زمینه سازی خواهد شد.

پیشینه پژوهش

کاظمی علوم و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان بررسی تاثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر کیفیت سود انجام دادند. از طریق تحلیل داده های ۱۵۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۹۵-۱۳۹۱) روش گردآوری داده ها آرشویی است و برای آزمون فرضیه های پژوهش، از تحلیل رگرسیون با رویکرد داده های ترکیبی نامتوازن استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که تنوع جنسیتی در هیئت مدیره تاثیر معناداری بر کیفیت سود شرکت ها ندارد. حضور زنان در ارکان نظام راهبری روش مناسبی برای بهبود فرآیند نظارت بر مدیریت و کیفیت گزارشگری مالی تلقی می شود. حضور نمایندگان زن موجب افزایش استقلال اعضای هیئت مدیره و کمیته های حسابرسی شده و در نتیجه کیفیت سود را بهبود می بخشد.

رضانیان و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان بررسی اثرات و مکانیسم تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر دست کاری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. جامعه آماری پژوهش کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ بود که تعداد ۱۳۸ شرکت به عنوان نمونه آماری پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فرضیه های تحقیق با استفاده از روش رگرسیون ترکیبی و رگرسیون لوجستیک با استفاده از نرم افزار اقتصادسنجی EViews10 در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان داد که تنوع جنسیتی هیئت مدیره تاثیر معناداری بر تجدید ارائه صورت های مالی ندارد. مدیران زن در هیئت مدیره با تخصص مالی و مدیران زن غیرموظف در هیئت مدیره تاثیر منفی و معناداری بر تجدید ارائه صورت های مالی دارد. تنوع جنسیتی هیئت مدیره، مدیران زن در هیئت مدیره با تخصص مالی و مدیران زن غیرموظف در هیئت مدیره تاثیر منفی و معناداری بر دستکاری مالی فعالیتهای واقعی دارد. تنوع جنسیتی هیئت مدیره و مدیران زن غیرموظف در هیئت مدیره تاثیر منفی و معناداری بر دستکاری مالی اقلام تعهدی اختیاری دارد. مدیران زن در هیئت مدیره با تخصص مالی تاثیر معناداری بر دستکاری مالی اقلام تعهدی اختیاری ندارند.

خجسته (۱۳۹۸) پژوهشی را تحت عنوان بررسی رابطه بین پاداش هیئت مدیره، کیفیت سود و عملکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام داد. جامعه آماری تحقیق شامل ۱۰۳ شرکت می باشد. ابزار گردآوری پژوهش چک لیست و صورت های مالی شرکت ها بوده است. داده ها از طریق چک لیست و صورت های مالی جمع آوری شده است که با استفاده از نرم افزار Ewies تحلیل شده اند. از آماره های توصیفی و استنباطی مثل میانگین، انحراف معیار، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندمتغیره استفاده شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین عملکرد مالی و پاداش هیئت مدیره شرکت رابطه ی معناداری وجود دارد. بین کیفیت سود و عملکرد مالی رابطه معناداری وجود ندارد.

حسینی و جوشقانی (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه نظارت از طریق بدهی بانکی کوتاه مدت و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی انجام دادند. برای انجام این پژوهش، ۱۳۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی سال های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴ مورد بررسی قرار گرفته است. برای سنجش مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی، از معیار اقلام تعهدی اختیاری استفاده شده که با استفاده از مدل ارائه شده توسط سیمن و فانگ (۲۰۱۴) مورد محاسبه قرار گرفت. نتایج پژوهش حاکی از وجود رابطه معنی دار بین بدهی های بانکی کوتاه مدت و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی در شرکتهای دارای

رتبه اعتباری پایین بود. همچنین یافته های پژوهش نشان داد که بین بدهی های بانکی کوتاه مدت و مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی در شرکتهای دارای رتبه اعتباری بالا رابطه معناداری وجود ندارد.

آهنیچی و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان تاثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت ارقام تعهدی سود شرکت ها (مطالعه موردی: شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران) انجام دادند. جامعه آماری این تحقیق شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ بوده است که به روش حذف سیستماتیک تعداد ۱۱۵ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به منظور آزمون فرضیه ها و ارقام تعهدی اختیاری (به عنوان نماینده مدیریت سود)، اندازه گیری و در برآورد مدل های رگرسیونی چند متغیره، از روش پانل دیتا استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان می دهد افزایش سطح مدیریت سود فزاینده منجر به افزایش سطح ارقام تعهدی اختیاری و به تبع آن کاهش کیفیت ارقام تعهدی می شود. همچنین، مدیریت سود کاهنده و میزان ارقام تعهدی اختیاری رابطه معکوسی وجود داشته و افزایش سطح مدیریت سود کاهنده منجر به کاهش سطح ارقام تعهدی اختیاری و به تبع آن افزایش کیفیت ارقام تعهدی می شود.

مدرسه دوست و سعادت (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان تاثیر کیفیت ارقام تعهدی بر تامین مالی از طریق بدهی بانکی انجام دادند. نمونه های آماری این پژوهش شامل ۹۳ شرکت که در مجموع ۴۶۵ مشاهده به روش غربال گری برای مطالعه انتخاب گردید. روش پژوهش، تحلیلی از نوع همبستگی، فرآیند اجرا کمی و از نظر منطق قیاسی - استقرایی و روش گردآوری داده ها اسنادکاوی می باشد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه تحقیق نشان می دهد، کیفیت ارقام تعهدی بر تامین مالی از طریق بدهی بانکی به صورت مستقیم تاثیر گذار می باشد.

پیشینه خارجی :

نورباخ و همکاران (۲۰۱۹)، پژوهشی را با عنوان رابطه بین تنوع هیات مدیره، پاداش هیئت مدیره، تعهدات بدهی و مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت سود انجام دادند. داده ها از شرکت های تولیدی صنعتی ذکر شده در بورس اندونزی گرفته شده و ۳۲۵ مشاهده را از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ انتخاب کردند. نتایج نشان داد مجموعه فرصت های سرمایه گذاری با کیفیت سود ارتباط منفی دارد. ارتباط منفی بدان معنی است که سرمایه گذاران اطلاع کافی ندارند و فریب خورده اند زیرا مدیریت ظاهراً به دستکاری سود پرداخته است. علاوه بر این، پاداش هیئت مدیره تأثیر اثبات شده بر کیفیت سود نداشته است.

تی و راسیاه^{۳۶} (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان تنوع نژادی هیئت مدیره، کیفیت سود و سرمایه گذاران نهادی: شواهدی از هیئت های تجاری مالزی انجام دادند. یافته ها نشان می دهد که سرمایه گذاران نهادی، هیئت مدیره را از نظر قومی متنوع می دانند. مطابق با نظریه نزدیکی جغرافیایی، این تأثیر در درجه اول توسط سرمایه گذاران نهادی داخلی هدایت می شود. سرانجام، نشان داده شد که ارتباط سیاسی باعث ارتباط بین تنوع هیئت های قومی و کیفیت سود بالاتر می شود. یافته ها نشان می دهد که سرمایه گذاران نهادی، تنوع نژادی هیئت مدیره را قبول دارند. مطابق با نظریه نزدیکی جغرافیایی، این تأثیر در درجه اول توسط سرمایه گذاران نهادی داخلی هدایت می شود. پیوندهای سیاسی، ارتباط بین تنوع هیئت مدیره دارای تنوع قومی و کیفیت سود را تضعیف می کند.

عزیز و همکاران^{۳۷} (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان تأثیر ویژگی های هیئت مدیره بر مدیریت سود در شرکتهای بین المللی نفت و گاز انجام دادند. این مطالعه بررسی می کند که آیا ویژگی های هیئت مدیره در مدیریت سود بین شرکت بین المللی نفت و گاز در جهان تأثیر دارد یا خیر؟ ویژگی های هیئت مدیره مانند (استقلال هیئت مدیره، اندازه هیئت مدیره، تنوع هیئت مدیره و دوگانگی مدیر عامل). در این مطالعه از یک رویکرد تحقیق کمی استفاده شده است، داده های ثانویه، نمونه ای از ۷۱ شرکت از ۲۵۰ شرکت برتر برای یک سال (۲۰۱۶) انتخاب شده است. یافته های این مطالعه نشان می دهد که استقلال هیئت مدیره تأثیر چشمگیری در کاهش مدیریت سود دارد. در مقابل، اندازه هیئت مدیره هیچ تأثیری در کاهش مدیریت سود

36. Tee & Rassiah

37. Azeez et al

نخواهد داشت، زیرا هرچه اندازه هیئت مدیره بزرگتر در نظارت بر هیئت مدیره کمتر باشد، در صورت وجود تعداد اعضای بیشتر در هیئت مدیره، نظارت بر اعضای هیئت مدیره دشوارتر است. مدیریت، در حالی که تنوع جنسیتی تأثیر بسزایی در کاهش مدیریت سود دارد.

تاهیر و همکاران^{۳۸} (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان حق پاداش - انتخاب روش های مربوط به عملکرد در قراردادهای پاداش مدیر عامل و مدیریت سود انجام دادند. در این مقاله بررسی می شود که آیا انتخاب روش های عملکردی در قراردادهای پاداش مدیر عامل با مدیریت سود همراه است یا خیر؟ نتایج نشان داد هنگامی که از روش های عملکردی بلند مدت استفاده می شود، اقلام تعهدی کمتری تشخیص داده می شود. این بدان معناست که اقدامات غیر مالی و بلند مدت مدیران را ترغیب می کند تا به جای پاداش کوتاه مدت، به سمت موفقیت بلند مدت شرکت حرکت کنند.

سایتو^{۳۹} (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان آیا تصدی بلند مدت مدیران اجرایی منجر به رانت خواهی می شود؟ تجزیه و تحلیل پاداش نقدی و عملکرد مدیریتی پس از آن انجام داد. اهداف این پژوهش بررسی این موضوع است که آیا دوره های خدمت (تصدی) طولانی مدت مدیر اجرایی منتج به رانت خواهی می شود؟ آیا کمیته های پاداش برای مدیران اجرایی با سابقه، ریسک عدم تنوع را در نظر می گیرند و پاداش نقدی برای محدود کردن میزان ریسک تخصیص می دهند؟ نتایج نشان می دهد که پاداش نقدی به مدیرعامل های با سابقه، اثرات مثبت و منفی عملیات متوقف شده را پوشش می دهد و پیشنهاد می شود که کمیته های پاداش، پرداخت های نقدی خود را تغییر دهند. این شواهد از رانت خواهی حمایت نمی کند. همچنین نتایج نشان می دهند که تصمیم گیری برای خروج در میان مدیرانی با دوره خدمت طولانی نسبت به مدیرانی با تجربه کمتر، برای بهبود عملکرد شرکت در آینده، بیشتر است.

عیسی و فاروق^{۴۰} (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان بررسی تأثیر تنوع در هیئت مدیره و ترکیب کمیته حسابرسی در مدیریت سود برای بانکهای قوی و ضعیف در نیجریه انجام دادند. این تحقیق به بررسی تأثیر تنوع هیئت مدیره و کمیته حسابرسی در مدیریت سود بانکهای سپرده ذکر شده در نیجریه می پردازد. از ۱۵ بانک ذکر شده در بورس اوراق بهادار نیجریه در سال ۲۰۱۵ برای آنالیز استفاده شد. داده ها از صورت های مالی مربوط به دوره ۲۰۰۸-۲۰۱۵ بدست آمده است. از روش رگرسیون چندگانه استفاده شده است، در حالی که ابزار تحلیل آن Stata 13 است. یافته ها نشان داد که کلیه متغیرها بجز زنان هیئت مدیره و اندازه هیئت مدیره بانک های دارای قدرت پایین، در مدیریت سود بانکها تأثیر معنی داری دارند.

الهداب^{۴۱} (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان تأثیر پاداش هیئت مدیره و کیفیت حسابرسی بر روی مدیریت سود واقعی و تعهدی: شواهدی از اردن انجام دادند. این مطالعه با بررسی یک نمونه از اردن از ۴۴۵ مشاهدات مربوط به شرکت در طول سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱، شواهد جدیدی را ارائه می دهد مبنی بر اینکه جبران پاداش هیئت مدیره با مدیریت سود تعهدی همراه است، نشان می دهد که مدیران برای افزایش سودهای گزارش شده در مدیریت سود تعهدی شرکت می کنند. نتایج نشان می دهد که مدیرانی که در سطح بالاتری از مدیریت درآمد واقعی (از طریق دستکاری مبتنی بر فروش) مشغول به کار هستند، میزان پاداش کمتری را دریافت کرده اند، و این نشان می دهد که مدیران در اردن به دلیل استفاده از فعالیت های واقعی پاداش داده می شوند.

لی و همکاران^{۴۲} (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان توانایی مدیریتی و فرصت سرمایه گذاری شرکت انجام دادند. این مطالعه با استفاده از داده های شرکت های صنعتی ایالات متحده در طول سال های ۱۹۸۸-۲۰۱۵ به بررسی این موضوع می پردازد که آیا شرکت هایی که توسط مدیران توانمند اداره می شوند می توانند فرصت های سرمایه گذاری مطلوب تری را بدست آورند. نتایج تجربی بیانگر آن است که بین توانایی مدیریتی و فرصت سرمایه گذاری رابطه مثبت وجود دارد و این رابطه تنها در شرکت های بدون محدودیت مالی یا شرکت هایی با موقعیت مالی قوی معنادار است. به طور کلی، یافته های ما حاکی از آن

38. Tahir et al

39. Saito

40. Isa & Farouk

41. Alhadab

42. Lee et al

است که شرکت هایی که دارای مدیران توانمندتری هستند، می توانند از طریق فرصت های سرمایه گذاری بهتر، سود بیشتری کسب کنند. از طریق این پژوهش، سیاست گذاران و سرمایه گذاران می توانند توجه بیشتری به توانایی های مدیریتی داشته باشند.

الزوبی^{۴۳} (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان کیفیت حسابرسی، تأمین اعتبار بدهی و مدیریت سود: شواهدی از اردن انجام دادند. در این مطالعه از نسخه مقطعی مدل اصلاح شده جونز استفاده شده است، که در آن اقلام تعهدی اختیاری به عنوان یک متغیر برای مدیریت درآمد استفاده می شد. رگرسیون حداقل مربعات عمومی برای بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی و تأمین اعتبار بدهی در مدیریت سود با استفاده از نمونه ای متشکل از ۷۲ شرکت صنعتی در دوره انتخابی از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۲ استفاده شد. نتایج نشان می دهد که کیفیت حسابرسی (تصدی حسابرِس، اندازه، تخصص و استقلال) و تأمین اعتبار بدهی (بدهی پایین) از پتانسیل مدیریت درآمد کاسته می شود و به نوبه خود، کیفیت گزارشگری مالی را ارتقا می بخشد. به طور قطع، بدهی بالا ریسک مدیریت درآمد را بالا می برد. این تحقیق پیامدهای احتمالی را برای سیاست گذاران در اردن و سایر کشورها در تدوین یک سیستم حسابرسی جامع تر و مطمئن تر در نظر گرفته است.

دوو و لای^{۴۴} (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان تنگنای مالی، فرصت سرمایه گذاری و تأثیر کیفیت پایین ممیزی: شواهدی از چین انجام دادند. با استفاده از نمونه ای از ۷۸۸۷ مشاهدات مربوط به سال بنگاه اقتصادی در بورس اوراق بهادار چین در طی دوره ۲۰۱۲-۲۰۱۲. نتایج این پژوهش نشان داد که نقش سیستم حسابداری تهیه اطلاعات مفید برای استفاده کنندگان صورت های مالی است که موجب توانایی پیش بینی برای آنها می شود. علیرغم اینکه سود گزارش شده حسابداری راهنمای خوبی جهت پیش بینی وجوه نقد آنی شرکت می باشد ولی وجود محدودیت های ذاتی در حسابداری باعث شده است که تحلیل گران کیفیت سود را شاخص بهتری برای پیش بینی ها و تصمیمات خود بدانند.

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: تنوع هیئت مدیره بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیر معناداری دارد:

فرضیه دوم: پاداش هیئت مدیره بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیر معناداری دارد:

فرضیه سوم: تعهدات بدهی بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیر معناداری دارد:

فرضیه چهارم: مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت اقلام تعهدی تأثیر معناداری دارد:

مدل پژوهش:

در این پژوهش از مدل پژوهش: نورباخ و همکاران (۲۰۱۹) استفاده شده است

$$EQ = \alpha + \beta_1 GDV_{it} + \beta_2 KMK_{it} + \beta_3 DCOV_{it} + \beta_4 sIOS_{it} + \beta_5 SIZE_{it} + \beta_6 LEV_{it} + \beta_7 BIG4_{it} + \beta_8 MB_{it} + \beta_9 SalesGrowth_{it} + \beta_{10} LgMVE_{it} + \beta_{11} B_Gender_{it} + \beta_{12} AC_Gender_{it} + \epsilon$$

که در آن:

EQ: کیفیت اقلام تعهدی

GDV: تنوع هیئت مدیره

KMK: پاداش هیئت مدیره

DCOV: تعهد بدهی

IOS: مجموعه فرصت های سرمایه گذاری

ε: خطا

SIZE: لگاریتم طبیعی مجموع دارایی های شرکت در پایان سال مالی

43. Alzoubi

44. Du & Lai

LEV: اهرم مالی: نسبت مجموع بدهی ها به مجموع دارایی ها

BIG4: یک متغیر ساختگی که اگر سازمان حسابرسی باشد برابر ۱ و در غیر این صورت برابر ۰ می باشد.

MB: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری

Sales Growth: رشد شرکت

LgMVE: ارزش بازار حقوق صاحبان سهام

B_Gender: تنوع جنسیتی در هیئت مدیره

Agender: تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی

نحوه اندازه گیری متغیرها

(۱) متغیر وابسته: کیفیت اقلام تعدی

کیفیت اقلام تعهدی، یکی از اصلی ترین معیارهای ارزیابی عملکرد و تعیین ارزش بنگاه های اقتصادی به شمار می آید؛ که به عنوان تفاوت بین سود حسابداری و جریان های نقدی تعریف شده است (فرانسیس و همکاران، ۲۰۰۵). هنگام اندازه گیری عملکرد شرکت ها، کیفیت اقلام تعهدی بر اساس ارتباط سود تعیین می شود (سوبرامانیا، ۲۰۱۷). در این پژوهش؛ از شاخص اقلام تعهدی اختیاری با مدل اصلاح شده جونز برای متغیر کیفیت اقلام تعهدی استفاده می شود. محققانی نظیر جولوس و همکاران^{۴۵} (۲۰۱۷)، واریانتو و روسیت (۲۰۱۴)، نوویانتی (۲۰۱۲)، تانومی (۲۰۱۲) نیز از آن استفاده نموده اند. در مرحله اول، اقلام تعهدی کلی با استفاده از فرمول زیر محاسبه می شود:

$$TAC_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

که شامل:

TAC_{it}: کل اقلام تعهدی برای شرکت *i* در دوره *t*

NI_{it}: درآمد خالص عملیاتی شرکت *i* در دوره *t*

CFO_{it}: جریان نقدی عملیاتی شرکت *i* در دوره *t*

مرحله دوم محاسبه اقلام تعهدی غیر اختیاری با استفاده از فرمول زیر:

$$TAC_{it}/TA_{it-1} = \alpha_0 + \beta_1 (1/TA_{it-1}) + \beta_2 ((\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/TA_{it-1}) + \beta_3 (PPE_{it}/TA_{it-1}) + \epsilon$$

سپس ضرایب α و β برای یافتن اقلام تعهدی غیراختیاری به فرمول برگشت داده می شوند:

$$NDAC_{it} = \alpha_0 + \beta_1 (1/TA_{it-1}) + \beta_2 (\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/TA_{it-1} + \beta_3 (PPE_{it}/TA_{it-1})$$

که شامل:

NDAC_{it}: اقلام تعهدی غیراختیاری برای شرکت *i* در دوره *t*

TA_{it-1}: دارایی کل شرکت *i* در دوره *t-1*

ΔREV_{it} : درآمد شرکت *i* در سال *t* منهای درآمد *t-1*

ΔREC_{it} : حساب های قابل دریافت شرکت *i* در سال *t* منهای حساب های قابل دریافت سال *t-1*

PPE_{it}: دارایی، کارخانه ها و تجهیزات شرکت *i* در سال *t*

ϵ : خطا

سپس، مقدار اقلام تعهدی اختیاری با فرمول زیر محاسبه می شود:

$$DAC_{it} = TAC_{it}/TA_{it-1} - NDAC_{it}$$

که شامل:

DAC_{it}: اقلام تعهدی اختیاری برای شرکت *i* در دوره *t*

TAC_{it}: اقلام تعهدی کل برای شرکت *i* در دوره *t*

$t-1, TAI$: کل دارایی های شرکت i در دوره $t-1$

$NDACit$: اقلام تعهدی غیر اختیاری شرکت i در دوره t

(۲) متغیرهای مستقل: تنوع هیئت مدیره

تنوع هیئت مدیره را می توان با ویژگی های جمعیت شناختی یک جنس مشاهده کرد (هوانگ و همکاران، ۲۰۱۷). علاوه بر این، همانطور که توسط سریندهای و همکاران (۲۰۱۱) عنوان شده است؛ تنوع جنسیتی، یک اندازه گیری از تنوع هیئت مدیره است که از نظر توانایی، چشم انداز و تجربه در هیئت مدیره شرکت نقش داشته باشند. در این تحقیق از نسبت زیر برای محاسبه تنوع هیئت مدیره استفاده می شود. که با تحقیقات انجام شده توسط پانزر و مولر (۲۰۱۵) پشتیبانی می گردد:

$$GDV = \text{Number of Women Board of the Corporate} / \text{The Total Number of Corporate Boards}$$

تنوع هیئت مدیره: تعداد اعضای زن هیئت مدیره شرکت تقسیم بر تعداد کل اعضای هیئت مدیره

(۳) پاداش هیئت مدیره

بر اساس نظر پاز و گریفین (۲۰۱۴) پاداش هیئت مدیره عبارت است از پرداختی توسط صاحب شرکت به مدیرانی که مشاغل را اداره می کنند. نظر گلن (۲۰۱۶) تأیید کرد که نوع پاداش برای اطمینان از این موضوع است مدیر بتواند با انگیزه بماند، که به نوبه خود انتظار می رود که عملکرد شرکت را بهبود ببخشد. این پژوهش؛ از لگاریتم طبیعی پاداش کل نقدی هیئت مدیره که در گزارش سالانه شرکت ها وجود دارد، استفاده می کند. این اندازه گیری از تحقیق قبلی انجام شده توسط راشد، کایات، و نواز (۲۰۱۶) و سوسیوان (۲۰۱۲) که از آن برای اندازه گیری پاداش هیئت مدیره استفاده شده، انتخاب شده است:

$$KMK = \ln(\text{Total Compensation Disclosed})$$

(۴) تعهد بدهی

تعهد بدهی محدودیت قرارداد وام بین شرکت ها و طلبکاران است (گیبسون، ۲۰۱۳). تعهد بدهی به عنوان راهی برای اطمینان از این موضوع است شرکت ها می توانند الزامات قرارداد بدهی با طلبکاران را برآورده کنند (هیراث، ۲۰۱۰). در این پژوهش از نسبت بدهی به سهام (DER) به عنوان متغیر استفاده می کند. که با تحقیقات انجام شده توسط تانومی و گوش (۲۰۱۲) و موون (۲۰۱۰) مطابقت دارد.

$$DER = \text{Total Debt} / \text{Total Equity}$$

اهداف تعیین شده فرصت های سرمایه گذاری، ارزش اصلی شرکت است که در آن به هزینه های شرکت در آینده بستگی دارد (مایرز، ۱۹۷۷). کالاپور و ترومبلی (۲۰۰۱) اظهار داشتند که شرکت های در حال رشد را می توان از قیمت سهام مشاهده کرد که در آن، بازار، رشد بنگاه ها را براساس ارزش دارایی های بزرگتر از ارزش دفتری، ارزیابی می کند. نورهانیفاه و جیا (۲۰۱۴) توضیح می دهند که سطح فرصت سرمایه گذاری بر کیفیت اطلاعات ارائه شده در صورت های مالی شرکت منعکس شده است. در این پژوهش؛ از اندازه گیری بازار به نسبت دارایی ارزش دفتری (MBVA) استفاده می شود. که مطابق با تحقیقات قبلی، سون و سابوو (۲۰۱۶)، نورهانیفاه و جیا (۲۰۱۴)، و ولسانساری (۲۰۱۲) می باشد:

$$MBVA = \text{Total Assets} - \text{Total Equity} + (\text{Shares Outstanding} \times \text{Closing price}) / \text{Total Assets}$$

(۵) متغیرهای کنترلی

SIZE: لگاریتم طبیعی مجموع دارایی های شرکت در پایان سال مالی

LEV: اهرم مالی: نسبت مجموع بدهی ها به مجموع دارایی ها

BIG4: یک متغیر ساختگی که اگر سازمان حسابرسی باشد برابر ۱ و در غیر این صورت برابر ۰ می باشد.

MB: بیانگر ارزش دفتری به ارزش بازار است. شرکت هایی که نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار بالاتری دارند، احتمال مدیریت سود کمتری دارند.

SalesGrowth: رشد شرکت: فروش در سال جاری منهای فروش در سال قبل تقسیم بر فروش در سال قبل

LGMVE: بیانگر ارزش بازار حقوق صاحبان سهام (لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام) است.
 B_Gender: متغیر دو وجهی بوده که بیانگر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره است. در صورت وجود حداقل یک زن در هیئت مدیره عدد یک و در غیر اینصورت برابر با صفر خواهد بود.

AC_Gender: متغیر دووجهی بوده که بیانگر تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی است. در صورت وجود حداقل یک زن در کمیته حسابرسی عدد یک و در غیر اینصورت برابر با صفر خواهد بود.

روش شناسی پژوهش

آمار پژوهش

به منظور شناخت بهتر جامعه مورد پژوهش و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شوند. بنابراین پیش از آزمون فرضیه‌های تحقیق، آمار توصیفی متغیرهای مورد استفاده در تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. میانگین به عنوان یکی از پارامترهای مرکزی، نشان دهنده‌ی مرکز ثقل جامعه بوده و به عبارتی مبین این امر است که اگر به جای تمامی مشاهدات جامعه میانگین آن قرار داده شود هیچ تغییری در جمع کل داده‌های جامعه ایجاد نمی‌گردد. همچنین بیشینه، بیشترین عدد متغیر در جامعه آماری و کمینه کمترین عدد متغیر در جامعه‌ی آماری را نشان می‌دهد. نتایج آمار توصیفی در جدول (۴-۱) ارائه شده است.

جدول (۴-۱): آمار توصیفی

شرح	میانگین	میانه	بیشترین	کمترین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
EQ	0.049	0.047	0.299	-0.200	0.147	-0.002	1.748
DCOV	0.600	0.100	6.199	-3.992	2.980	0.260	1.827
GDV	0.201	0.203	0.400	0.000	0.113	-0.040	1.849
IOS	4.980	4.929	10.098	0.103	2.887	0.039	1.777
KMK	22.295	21.978	26.199	19.107	2.073	0.247	1.832
LEV	1.365	1.420	2.499	0.100	0.686	-0.125	1.812
SIZE	9.519	9.508	11.999	7.005	1.428	-0.003	1.831
BIG4	0.497	0.000	1.000	0.000	0.500	0.013	1.000
B_GENDER	0.553	0.552	1.000	0.101	0.259	-0.007	1.840
AC_GENDER	0.551	0.551	1.000	0.101	0.258	-0.006	1.811
LGMVE	3.655	3.733	6.993	0.301	1.942	-0.036	1.795
MB	1.446	1.435	2.799	0.100	0.779	0.005	1.785
SALESGROWTH	2.170	2.129	5.200	-1.000	1.793	-0.020	1.842

بررسی و تحلیل آمار استنباطی

۶) آزمون نرمال بودن متغیرها

یکی از آزمون‌هایی که نرمال بودن متغیرهای مورد استفاده را مورد آزمون قرار می‌دهد آزمون جاک-برا است. بنابراین در این آزمون، فرض‌های ذیل تدوین می‌شود:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \text{داده‌ها دارای توزیع نرمال است} \\ H_1: \text{داده‌ها دارای توزیع نرمال نیست} \end{array} \right.$$

اگر مقادیر محاسباتی آماره جاک-برا (J-B) از مقدار بحرانی جدول کای دو بزرگتر نباشد، نرمال بودن توزیع جملات پسماند رد نمی‌شود. اما زمانی که اندازه نمونه به میزان کافی بزرگ باشد و سایر فروض کلاسیک نیز برقرار باشند، انحراف از فرض نرمال بودن معمولاً بی‌اهمیت و پیامدهای آن ناچیز است.

جدول (۲-۴): آزمون نرمال بودن داده‌های پژوهش

متغیرها	آماره جاک-برا	سطح معنی داری
EQ	104.175	0.000
DCOV	109.526	0.000
GDV	88.511	0.000
IOS	99.919	0.000
KMK	106.937	0.000
LEV	97.980	0.000
SIZE	90.808	0.000
BIG4	266.000	0.000
B_GENDER	89.505	0.000
AC_GENDER	94.006	0.000
LGMVE	96.887	0.000
MB	98.218	0.000
SALESGROWTH	89.255	0.000

باتوجه به جدول (۲-۴) که مقدار معناداری آزمون برای تمامی متغیرها کمتر از میزان ۰/۰۵ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که همگی متغیرها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند. نکته‌ای که وجود دارد این است که زمانی که تعداد داده‌ها عدد قابل توجهی باشد، نرمال بودن متغیرها اهمیت خود را از دست می‌دهند. در این تحقیق نیز از آنجا که تعداد داده‌ها شامل ۱۵۹۶ می‌باشند، با مشکلی روبه‌رو نمی‌شویم.

نتایج پژوهش

۴-۵- برآزش مدل پژوهش

$$EQ = \alpha + \beta_1 GDV_{it} + \beta_2 KMK_{it} + \beta_3 DCOV_{it} + \beta_4 sIOS_{it} + \beta_5 SIZE_{it} + \beta_6 LEV_{it} + \beta_7 BIG4_{it} + \beta_8 MB_{it} + \beta_9 SalesGrowth_{it} + \beta_{10} LgMVE_{it} + \beta_{11} B_Gender_{it} + \beta_{12} AC_Gender_{it} + \epsilon$$

۴-۵-۱- تعیین‌الگوی داده‌های مورد بررسی برای مدل پژوهش

جدول (۴-۴): آزمون اثرات ثابت اضافی برای برآورد مدل پژوهش

معناداری	درجه آزادی	آماره آزمون	آزمون (فیشر)
0.9077	(5,1583)	0.309104	آزمون (فیشر)
0.9063	5	1.557451	آزمون (کای دو)

در صورتی که فرض صفر مبنی بر مناسب بودن مدل ترکیبی رد شود باید داده‌ها را باید بصورت پانلی در نظر گرفت. در غیر این صورت باید تمامی داده‌ها با یکدیگر ترکیب شوند و بوسیله یک رگرسیون کلاسیک پارامترها برآورد شوند. نتایج حاصل از این آزمون در جدول (۴-۴) نشان داده شده است. چون سطح معنی‌داری آزمون F لیمر برای مدل بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد

بنابراین فرض صفر این آزمون پذیرفته می‌شود. بنابراین این آزمون نشان می‌دهد که مدل تلفیقی (Pooled) برای برآورد مدل تحقیق مناسب می‌باشد.

جدول (۴-۵): نتایج برازش مدل پژوهش

متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره-t	معنی داری
GDV	-0.283806	0.045918	-6.180726	0.0000
KMK	0.015409	0.002531	6.089178	0.0000
DCOV	-0.009670	0.001778	-5.438483	0.0000
IOS	0.015476	0.001853	8.350683	0.0000
SIZE	0.006310	0.002137	2.952775	0.0033
LEV	-0.002987	0.004516	-0.661398	0.5086
BIG4	0.001943	0.006056	0.320883	0.7484
MB	-0.000649	0.003903	-0.166173	0.8681
SALESGROWTH	0.002304	0.001706	1.350598	0.1773
LGMVE	0.002536	0.001582	1.603458	0.1093
B_GENDER	0.009348	0.011599	0.805943	0.4206
AC_GENDER	-0.005377	0.011939	-0.450352	0.6526
C	-0.380310	0.063562	-5.983275	0.0000
ضریب تعیین	0.707013	میانگین متغیر وابسته	0.055324	
ضریب تعیین تعدیل شده	0.701947	انحراف معیار متغیر وابسته	0.146475	
آماره F	139.5589	خطای استاندارد مدل	0.080489	
معناداری آماره F	0.000000	آماره - دوربین واتسون	2.008113	

مطابق با داده‌های جدول (۴-۵) نظر به این که معناداری آماره F کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین می‌توان بیان کرد که مدل رگرسیون معنی دار است. معنادار بودن آماری به این معناست که مدل محاسبه شده با درجه معینی از اطمینان، با صفر تفاوت دارد. ضریب رگرسیونی متغیر تنوع هیئت مدیره (GDV) برابر (۰/۲۶۶-) و سطح معنی داری آن برابر (۰/۰۰۰) می‌باشد. بدین معنی است که تنوع هیئت مدیره بر کیفیت اقلام تعهدی تاثیر معناداری دارد. ضریب رگرسیونی متغیر پاداش هیئت مدیره (KMK) برابر (۰/۰۱۶) و سطح معنی داری آن برابر (۰/۰۰۰) می‌باشد. بدین معنی است که پاداش هیئت مدیره بر کیفیت اقلام تعهدی تاثیر معناداری دارد. ضریب رگرسیونی متغیر تعهد بدهی (DCOV) برابر (۰/۰۱۱-) و سطح معنی داری آن برابر (۰/۰۰۰) می‌باشد. بدین معنی است که تعهدات بدهی بر کیفیت اقلام تعهدی تاثیر معناداری دارد. ضریب رگرسیونی متغیر مجموعه فرصت های سرمایه گذاری (IOS) برابر (۰/۰۱۳) و سطح معنی داری آن برابر (۰/۰۰۰) می‌باشد. بدین معنی است که مجموعه فرصت های سرمایه گذاری بر کیفیت اقلام تعهدی تاثیر معناداری دارد. ابتدا لازم است به منظور بررسی عدم تورش دار بودن مدل، مفروضات بنیادین رگرسیون حداقل از جمله مفروضات اصلی رگرسیون حداقل مربعات عدم وجود همبستگی پیایی (سرپایی) میان جزء اختلال‌ها می‌باشد. به منظور بررسی این موضوع یکی از روش‌ها، بررسی آماره دوربین واتسون مدل

می باشد. مقدار آماره این آزمون در دامنه صفر و چهار قرار دارد. زمانی که مقدار آماره نزدیک به عدد ۲ باشد می توان نتیجه گیری کرد که همبستگی پیاپی ناچیز است. همانطور که در جدول (۵-۴) مشاهده می شود، مقدار آماره دوربین - واتسون مدل کلی برابر با ۱/۹۳۵ می باشد که این موضوع از عدم همبستگی پیاپی خبر می دهد. الف - عدم خود همبستگی خطاها: یکی از مفروضات رگرسیون خطی عدم وجود خود همبستگی بین خطا است. آزمون دوربین - واتسون همبستگی سریالی بین باقیمانده (خطا) های رگرسیون را آزمون می نماید. ب - مناسب بودن مدل (ANOVA): برای مناسب بودن مدل رگرسیون برازش شده، ابتدا این فرض را مطرح می سازیم که مدل تغییرات متغیر وابسته (Y) را به صورت معناداری توجیه نمی کند، به این معنی که بین متغیر وابسته و متغیرهای مستقل رابطه ای وجود نداشته و تمامی ضرایب متغیرهای مستقل در معادله رگرسیون چند متغیره، مساوی صفر هستند. بدین ترتیب می توان معنادار بودن معادله رگرسیون چند متغیره، مساوی صفر هستند. بدین ترتیب می توان معنادار بودن رگرسیون را با استفاده از آماره F با فرض های زیر آزمون نمود:

۴-۵-۲- آزمون ناهمسانی واریانس

در ترکیب داده های مقطعی و سری زمانی، تا حد زیادی مشکلات مربوط به ناهمسانی واریانس و خود همبستگی سریالی را رفع می کند. به هر حال، زمانی که داده های پژوهش از نوع ترکیبی است و قصد بررسی فروض کلاسیک وجود داشته باشد، از بین فروض مذکور صرفا فرض های ناهمسانی واریانس و خود همبستگی سریالی مورد تایید قرار می گیرد.

جدول (۴-۶): ناهمسانی واریانس مدل

معناداری	درجه آزادی	آماره آزمون
0.3820	(7,1588)	1.067377
0.3812	7	7.474111

همانطور که نتایج جدول (۴-۶) نشان می دهد با توجه به این که سطح معنی داری آزمون بیشتر از ۰/۰۵ می باشد. فرضیه صفر مبنی بر همسانی واریانس خطاها در سطح ۵ درصد پذیرفته می شود. بنابراین ناهمسانی واریانس وجود ندارد.

جدول (۴-۷): نتایج آزمون خودهمبستگی LM بروش گادفری مدل

معناداری	آماره آزمون	آماره F
0.5367	0.622470	F
0.5348	1.251806	Obs*R-squared

جدول (۴-۷) موید آن است که در سطح احتمال ۵ درصد در میان باقی مانده ها در مدل پژوهش خودهمبستگی سریالی وجود ندارد. موضوع بعدی بررسی همخطی شدید میان متغیرها می باشد به این معنا که زمانی که متغیرهای مستقل تحقیق با یکدیگر همبستگی بالایی داشته باشند، این موضوع منتهی به کاهش کارایی مدل می گردد. یکی از روش ها، آزمون عامل تورم واریانس می باشد زمانی که آماره مذکور کمتر از عدد ۱۰ باشد، می توان نتیجه گرفت که هم خطی قابل اغماض می باشد نتایج این آزمون در جدول (۴-۸) نمایش داده شده است.

جدول (۴-۸): آزمون عامل تورم واریانس مدل

متغیر	ضریب واریانس	عامل تورم واریانس
<i>GDV</i>	0.000966	12.71068
<i>KMK</i>	2.82E-06	349.2806
<i>DCOV</i>	1.36E-06	3.097543

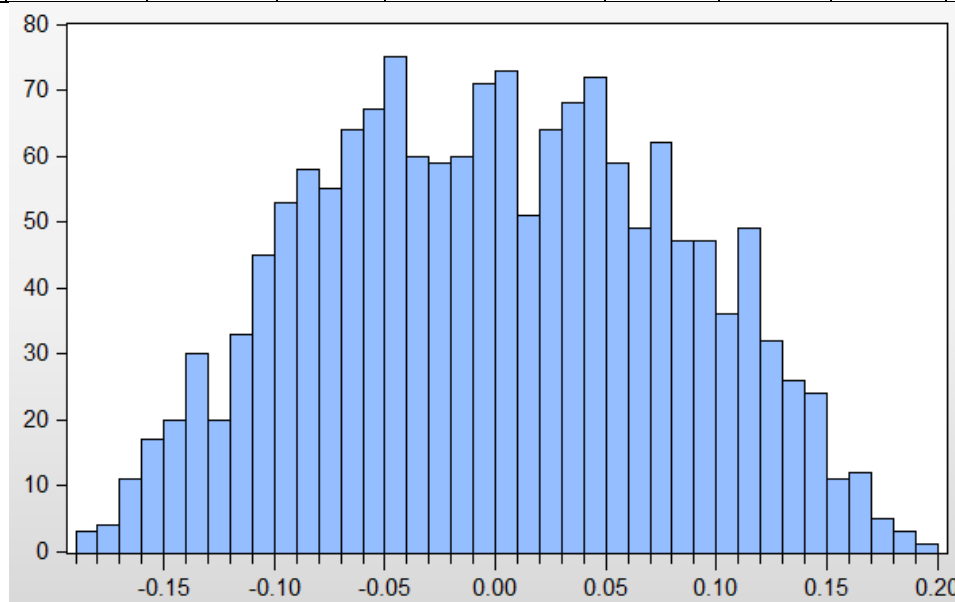
12.29463	1.50E-06	<i>IOS</i>
45.69320	2.00E-06	<i>SIZE</i>
4.989177	8.67E-06	<i>LEV</i>
2.000335	1.63E-05	<i>BIG4</i>
4.478848	6.73E-06	<i>MB</i>
2.476451	1.27E-06	<i>SALESGROWTH</i>
4.561996	1.08E-06	<i>LGMVE</i>
5.586431	6.07E-05	<i>B_GENDER</i>
5.574042	6.10E-05	<i>AC_GENDER</i>

ملاحظه می‌شود میزان عامل تورم واریانس تمامی متغیرها از ۱۰ کمتر می‌باشد پس رابطه هم‌خطی متغیرهای مستقل قابل اغماض است.

نمودار (۴-۱) علاوه بر آزمون جارکو - برا نمودار هیستوگرام جزء اختلال را نیز نشان می‌دهد:

جدول (۴-۹): متغیرهای توصیفی جزء اختلال مدل

میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	جارکو-برا	معناداری
-7.13e-15	-0.001	7.013	-6.279	2.250	0.075	2.922	1.010	0.603

نمودار (۴-۱): بررسی نرمال بودن جزء اختلال مدل

به منظور بررسی این موضوع که جز اختلال مدل از توزیع نرمال پیروی می‌کند یا خیر، آزمون جارکو-برا استفاده شده است. همانطور که در جدول (۹-۴) مشاهده می‌شود آماره جارکو-برا برابر $1/010$ و معناداری آن $0/603$ است. بنابراین فرض صفر این آزمون مبنی بر نرمال بودن توزیع اجزای اختلال رد نمی‌گردد و می‌توان ادعا کرد که توزیع جزء اختلال نرمال است

نتیجه‌گیری و پیشنهادات:

با در نظر گرفتن یافته‌های پژوهش که فرضیه اول نشان داد تنوع هیئت مدیره و حضور بیشتر زنان، اثرگذاری زیادی بر کیفیت اقلام تعهدی شرکت‌ها دارد و از سویی دیگر، تفاوت‌های عمده در بافت و محیط اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در ایران با سایر کشورها به ویژه کشورهای غربی وجود دارد، به کارگزاران و متولیان سازمان بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد به منظور افزایش کارایی و قدرت هیئت مدیره، زمینه‌های مورد نیاز برای پیاده‌سازی و بومی‌سازی آیین‌نامه راهبری در شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران را ایجاد نمایند. با در نظر گرفتن این موضوع که تنوع هیئت مدیره و ترکیبی از زنان و مردان خبره، اثرگذاری زیادی بر کیفیت اقلام تعهدی شرکت‌ها دارد پیشنهاد می‌شود که قانون‌گذاران و متولیان بورس، در راستای معرفی سهمیه اجباری برای زنان در هیئت مدیره و نیز جهت ترویج حضور زنان در پست‌های سازمانی بالاتر در شرکت‌ها اقدامات لازم را اتخاذ نماید. با عنایت به این مهم که استقلال هیئت مدیره در افزایش کیفیت اقلام تعهدی تاثیرگذار است، به سهامداران و کارگزاران پیشنهاد می‌گردد به این امر مهم توجه بیشتری را مبذول دارند و با ارائه راهکاری کلیدی، میزان کارایی و عملکرد مدیران موظف را در ترکیب هیئت مدیره تقویت نمایند. با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها، پیشنهاد می‌گردد که مجمع عمومی صاحبان سهام، زمینه‌ها و ابزارهای لازم نظیر نظارت دقیق بر عملکرد مدیران را به منظور کاستن از رفتارهای فرصت طلبانه و سودجویانه برای دریافت پاداش بیشتر، به جد در نظر داشته باشند پیشنهاد می‌گردد به منظور ممانعت از بروز رفتارهای فرصت طلبانه و سودجویانه مدیران برای دریافت پاداش بیشتر، استانداردهایی دقیق و مدون ارائه و پیاده‌سازی گردد تا بتواند کیفیت اقلام تعهدی را بالا ببرد پیشنهاد می‌گردد که در نظام پاداش دهی به هیئت مدیره، ویژگی‌های سود از جمله دقت سود (اقلام تعهدی اختیاری فزاینده سود، دستکاری فعالیت‌های واقعی فزاینده سود، محافظه کاری مشروط، تطابق درآمد و هزینه و نیز دقت پیش بینی جریان‌های نقدی توسط سود) به طور جدی مورد نظر قرار بگیرد و این شاخص‌ها به مرکزیت اصلی در شاخص سنجش عملکرد تبدیل گردند تا پاداش دهی مطابق و همسو با عملکرد واقعی و صحیح هیئت مدیره صورت گیرد.

با توجه به این موضوع که نسبت بدهی اثری مستقیم بر شاخص مدیریت سود و کیفیت اقلام تعهدی دارد پیشنهاد می‌گردد تا متولیان و کارگزاران سازمان بورس اوراق بهادار، نظارت‌های دقیق‌تر و بیشتری را در راستای نسبت و سررسید بدهی‌ها اعمال نمایند. پیشنهاد می‌گردد تا الزامات قانونی و هنجاری بدیع و بیشتری از سوی قانون‌گذاران و تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری به منظور چگونگی و میزان افشای اطلاعات مالی شرکت‌ها تدوین گردد. پیشنهاد می‌گردد میزان جهت دهی برخی از ویژگی‌های شرکت‌ها مانند اندازه و نسبت بدهی به منظور اجبار و نظارت بیشتر برای افشای اطلاعات در گزارش‌های مالی افزایش یابد تا بدین‌وسیله از احتمال بروز مدیریت سود فرصت طلبانه در شرکت‌ها کاسته شود.

توجه به این موضوع که فرصت‌های سرمایه‌گذاری اثری مستقیم بر شاخص مدیریت سود و کیفیت اقلام تعهدی دارد پیشنهاد می‌گردد تا شرکت‌ها فرصت سرمایه‌گذاری بیشتری را به منظور کاستن از احتمال دستکاری سود فراهم نمایند. پیشنهاد می‌گردد که سازمان بورس، سیستم اطلاع‌رسانی مناسبی در مورد اطلاعات بورس ایجاد کند، به صورتی که اطلاعات مورد نیاز برای انجام تجزیه و تحلیل‌های لازم، بهنگام و به نحو مطلوبی در اختیار سرمایه‌گذاران، تحلیلگران، محققین و ... قرار گیرد. همچنین گسترش موسسات مشاوره و تحلیلگری و سایر عامل مرتبط با کارایی، جهت کارا نمودن بازار سرمایه باید مد نظر باشد.

پیشنهادات برای پژوهش های آتی

- پیشنهاد می گردد در پژوهش های آتی، تاثیر حضور مدیران زن در هیئت مدیره شرکت های بورسی، با معیارهای نوین مدیریت سود و نیز ارزش بررسی گردد.
- پیشنهاد می گردد در پژوهش های آتی، انگیزه های پاداش مدیران به صورت تفکیک شده و بر مبنای مدیران موظف و غیر موظف بر کیفیت افلام تعهدی مورد بررسی قرار گیرد.
- پیشنهاد می گردد در پژوهش های آتی، انگیزه های پاداش مدیران بر کیفیت افلام تعهدی در بازه های کوتاه مدت و بلند مدت مورد بررسی قرار گیرد.
- با در نظر گرفتن این موضوع که پژوهش های اندکی در زمینه فرصت سرمایه گذاری شرکت ها بر کیفیت افلام تعهدی صورت گرفته است، لذا پیشنهاد می گردد پژوهشی درباره طبقه بندی شرکت های بورسی بر مبنای فرصت سرمایه گذاری و تاثیر آن بر کیفیت افلام تعهدی انجام گیرد.
- پیشنهاد سایر متغیرهای مرتبط با ساختار سررسید بدهی و با توجه به نظریه های اقتصاد کلان و متغیرهای محیط نهادی شرکت ها بر کیفیت افلام تعهدی در ایران انجام شود.

منابع

- آهنچی، وحیده؛ تهرانی رضا و عباسیان، عزت اله. (۱۳۹۸). تاثیر مدیریت سود فزاینده و مدیریت سود کاهنده بر کیفیت افلام تعهدی سود شرکت ها (مطالعه موردی: شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران). سومین کنفرانس بین المللی تحولات نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تهران، انجمن تعالی کسب و کار ایران.
- بداغی، حمید و امیدوار، یاسر. (۱۳۹۷). بررسی رابطه تنوع اعضای هیات مدیره بر کیفیت حسابداری، کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری، بانکداری و اقتصاد در افق ایران ۱۴۰۴، مشهد، موسسه تعاونی دانش بنیان کمرآوش.
- حاتمی، علی و جبارنژاد، سمیرا. (۱۳۸۵). تحلیل گفتمان به مثابه یک روش تحقیق در علوم انسانی، کنگره ملی علوم انسانی، تهران: روش های تحقیق در علوم رفتاری.
- حجی، ساناز؛ همتی، محسن و گل ارزی، غلامحسین. (۱۳۹۴). بررسی ارتباط بین خط مشی پرداخت سود سهام، مجموعه فرصت های سرمایه گذاری و تامین مالی شرکتی در بورس اوراق بهادار ایران، دومین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، کوالالامپور-مالزی، موسسه سرآمد کارین.
- حسینی، سیدعلی و فلاح جوشقانی، مریم. (۱۳۹۸). بررسی رابطه نظارت از طریق بدهی بانکی کوتاهمدت و مدیریت سود مبتنی بر افلام تعهدی، فصلنامه پژوهش های تجربی حسابداری ۸ (۴).
- خجسته، اسماعیل. (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین پاداش هیئت مدیره، کیفیت سود و عملکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران - دانشگاه شهید بهشتی، دبیرخانه دائمی کنفرانس.
- خدادادی، ولی؛ زارع زاده مهریزی، محمدصادق؛ تاکر، رضا و عرفانی حسین. (۱۳۹۳). تاثیر مجموعه فرصت های سرمایه گذاری و نسبت اهرمی بر رابطه بین سود - بازده، قیمت گذاری افلام تعهدی اختیاری و پایداری سود از دیدگاه تحلیل گران. نشریه دانش حسابداری مالی. ۱ (۲).
- رمضانیان، محمدرحیم؛ آذر، عادل و حسنی راد، زهرا. (۱۳۹۸). بررسی اثرات و مکانیسم تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر دست کاری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس ملی آینده پژوهی، مدیریت و توسعه پایدار، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس.
- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۹۸). روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگه.

شهبازی، محدثه. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر کیفیت حسابداری و تامین مالی از طریق بدهی بر مدیریت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، سومین کنفرانس ملی مطالعات نوین مدیریت و حسابداری در ایران، کرج، دانشگاه جامع علمی کاربردی - سازمان همیاری شهرداری ها و مرکز توسعه خلاقیت و نوآوری علوم نوین.

کاظمی علوم، مهدی؛ ایمانی برندق، محمد و عبدی، مصطفی. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره و کمیته حسابداری بر کیفیت سود، فصلنامه دانش حسابداری، ۱۰ (۱).

گرامی، آمنه؛ بخشی، فاطمه و دانشور، مریم. (۱۳۹۸). نقش مجموعه فرصت سرمایه گذاری روی ارزش شرکت هایی که دچار بحران شده اند، کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بانکداری در هزاره سوم، تهران، شرکت همایش آروین البرز. مدرسه دوست، علی و سعادت، احسان. (۱۳۹۸). تاثیر کیفیت اقلام تعهدی بر تامین مالی از طریق بدهی بانکی، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران - دانشگاه شهید بهشتی، دبیرخانه دائمی کنفرانس.

مشکی میاوقی، مهدی؛ ذوالفقاری، مهدی و آقائی هاشجین، فاطمه. (۱۳۹۵). بررسی نقش سودپیش بینی شده در تعیین پاداش نقدی هیئت مدیره، نخستین کنفرانس بین المللی پارادیم های نوین مدیریت هوشمندی تجاری و سازمانی، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.

واعظ، سیدعلی؛ منتظر حجت، امیرحسین و بنایی قدیم، رحیم. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر ابعاد دقت سود بر پاداش هیئت مدیره در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه دانش حسابداری ۹ (۲).

(۷) منابع خارجی

- Adams, R., Haan, J., Terjesen, S. and Ees, H. (2015), "Board diversity: moving the field forward", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 23 No. 2, pp. 77-82.
- Al Azeez, H. A. R., Sukoharsono, E. G., & Andayani, W. (2019). The impact of board characteristics on earnings management in the international oil and gas corporations. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*.
- Al Azeez, H. A. R., Sukoharsono, E. G., & Andayani, W. (2019). The impact of board characteristics on earnings management in the international oil and gas corporations. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 23(1), 1-26.
- Alhadab, M. (2018). The impact of executive compensation and audit quality on accrual-based and real-based earnings management: Evidence from Jordan. *Corporate Ownership and Control*, 15(2-1), 209-219.
- Alzoubi, E. S. S. (2018). Audit quality, debt financing, and earnings management: Evidence from Jordan. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 30, 69-84.
- Amiram, D., Bozanic, Z., Cox, J. D., Dupont, Q., Karpoff, J. M., & Sloan, R. (2018). Financial reporting fraud and other forms of misconduct: a multidisciplinary review of the literature. *Review of Accounting Studies*, 23(2), 732-783.
- Ararat, M., Aksu, M. and Cetin, A. (2015), "How board diversity affects firm performance in emerging markets: evidence on channels in controlled firms", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 23 No. 2, pp. 83-103.
- Arun, T.G., Almahrog, Y.E., Aribi, Z.A. (2015). Female directors and earnings management: Evidence from UK companies. *International Review of Financial Analysis*, 39, 137-146.
- Baker, H. K., Pandey, N., Kumar, S., & Haldar, A. (2020). A bibliometric analysis of board diversity: Current status, development, and future research directions. *Journal of Business Research*, 108, 232-246.

- Berglof, E. (2011), "A European perspective on the global financial crisis", *Corporate Governance: An International Review*, Vol. 19 No. 5, pp. 497-501.
- Chava, R. and M. Roberts (2008). How does financing impact investment? The role of debt covenants. *Journal of Finance*, 63, 2085-2121.
- Chava, S., Fang, S., Kumar, P., & Prabhat, S. (2019). Debt Covenants and Corporate Governance. *Annual Review of Financial Economics*, 11, 197-219.
- Chen, K. Y., Elder, R. J., & Hung, S. (2010). The investment opportunity set and earnings management: Evidence from the role of controlling shareholders. *Corporate Governance: An International Review*, 18(3), 193-211.
- Chen, P. C. (2016). Banks' acquisition of private information about financial misreporting. *The Accounting Review*, 91(3), 835-857.
- Christensen, H. B., & Nikolaev, V. V. (2012). Capital versus performance covenants in debt contracts. *Journal of Accounting Research*, 50(1), 75-116.
- Cyril, U. M., Samuel, O., & Chukwuemeka, M. C. (2019). Effect of Accruals Earnings Management on Share Price of Quoted Nigerian Firms. *International Journal of Finance and Banking Research*, 5(4), 105.
- Dechow, P., Ge, W., & Schrand, C. (2010). Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences. *Journal of accounting and economics*, 50(2-3), 344-401.
- Dimitrova, D. (2017). The impact of social ties and gender diversity on earnings quality.
- Du, X., & Lai, S. (2018). Financial distress, investment opportunity, and the contagion effect of low audit quality: Evidence from china. *Journal of Business Ethics*, 147(3), 565-593.
- Fernández-Temprano, M. A., & Tejerina-Gaite, F. (2020). Types of director, board diversity and firm performance. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*.
- Fernando, G. D., & Thevaranjan, A. (2017). Impact of audit quality on the components of executive cash compensation. *Journal of Centrum Cathedra*.
- Fondas, E. P., Mahadwartha, P. A., & Herlambang, A. (2017). THE IMPACT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ON CEO COMPENSATION. *Manajemen & Bisnis*, 16(01), 10-20.
- Francis, J & Lafond, R. & Olsson, p. & Schipper, K. (2004). Cost of Equity and Earnings Attributes. *The Accounting Review*, Vol. 19, Pp. 967-1010.
- Gao, J. (2019). Literature Review of Executive Compensation Gap and Company Performance. *American Journal of Industrial and Business Management*, 9(1), 109-123.
- Gavius, I., Segev, E., & Yosef, R. (2012). Female directors and earnings management in high-technology firms. *Pacific Accounting Review*.
- Gelen, M. (2016). The relation between earnings quality, CEO compensation, and capital markets. Master Thesis, Erasmus University Rotterdam.
- Ghosh, A. and Moon, D. (2010). Corporate debt financing and earnings quality. *Journal of Business Finance and Accounting*, vol. 37, no. 5-6, pp. 538-559.
- Gill, S., & Kohli, M. (2018). Perceptual Determinants of Executive Compensation: SurveyBased Evidence from India. *Indian Journal of Corporate Governance*, 11(2), 159-184.
- Gonzalez, J. A., & Denisi, A. S. (2009). Cross-level effects of demography and diversity climate on organizational attachment and firm effectiveness. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 30(1), 21-40.

- Higgins, R. C., Koski, J. L., and Mitton, T. (2016). *Analysis for Financial Management*. New York: Mc Graw Hill Education.
- Isa, M. A., & Farouk, M. A. (2018). A study of the effect of diversity in the board and the audit committee composition on earnings management for low and high leveraged banks in Nigeria. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 4(1), 14-39.
- *Jurnal Ilmiah Mahasiswa FEB Universitas Brawijaya*, vol. 2, no. 2.
- Kagzi, M., & Guha, M. (2018). Board demographic diversity: a review of literature. *Journal of Strategy and Management*.
- Kang, H., Cheng, M. and Gray, S.J. (2007), "Corporate governance and board composition: diversity and independence of Australian corporate governance and board composition", *Corporate Governance – An International Journal*, Vol. 15 No. 2, pp. 194-207.
- Kim, B. H., Lisic, L. L., & Pevzner, M. (2010). Debt covenant slack and real earnings management. *Kertas kerja yang dipublikasikan melalui SSRN*.
- Kreder, R. (2016). Board diversity and earnings quality: The association between female board presence and the magnitude of discretionary revenue activities evidence from US listed firm. Thesis, Erasmus University Rotterdam.
- Krishnan, G., Parsons. L. (2008). Getting to the bottom line: An exploration of gender and earnings quality. *Journal of Business Ethics*, 78, 65-76.
- Larson, C. R., Sloan, R., & Giedt, J. Z. (2018). Defining, measuring, and modeling accruals: a guide for researchers. *Review of Accounting studies*, 23(3), 827-871.
- Laux, V. (2020). Debt Covenants and Accounting Manipulation. Available at SSRN 2915311.
- Lee, C. C., Wang, C. W., Chiu, W. C., & Tien, T. S. (2018). Managerial ability and corporate investment opportunity. *International Review of Financial Analysis*, 57, 65-76.
- Lee, M., & Hwang, I. T. (2019). The effect of the compensation system on earnings management and sustainability: Evidence from Korea banks. *Sustainability*, 11(11), 3165.
- Likuiditas dan Investment Opportunity Set (IOS) Terhadap Kualitas Laba Pada
- Mahadeo, J. D., Soobaroyen, T., and Hanuman, V. (2012). Board composition and financial performance: Uncovering the effects of diversity in an emerging economy. *Journal of Business Ethics*, vol. 105, no. 3, pp. 375-388.
- Mahadeo, J. D., Soobaroyen, T., and Hanuman, V. (2012). Board composition and financial performance: Uncovering the effects of diversity in an emerging economy. *Journal of Business Ethics*, vol. 105, no. 3, pp. 375-388.
- Malik, M., & Shim, E. D. (2019). An Empirical Examination of Economic Determinants of Financial CEO Compensation: A Comparative Study on Pre-and Post-Financial Crisis Periods. In *Advances in Management Accounting* (pp. 23-53). Emerald Publishing Limited.
- Manyaga, F., & Taha, A. (2020). Linking firm performance with board diversity: A literature review. *Bussecon Review of Finance & Banking* (2687-2501), 2(1), 10-18.
- Mariassunta, G. &. (2019). Board Ancestral Diversity and Firm-Performance Volatility. *journal of financial and quantitative analysis*, 53(4), 1117-1155.
- Martin, G. P., Wiseman, R. M., & Gomez-Mejia, L. R. (2019). The Ethical Dimension of Equity Incentives: A Behavioral Agency Examination of Executive Compensation and Pension Funding. *Journal of Business Ethics*, 1-16. Master Thesis, Radboud University.
- Nasution, D. and Jonnergard, K. (2016). Do auditor and CFO gender matter to earnings quality? Evidence from Sweden. *Gender in Management: An International Journal*, vol. 32, no. 5, pp. 330-351.

- Nurbach, S. A., Purwohedi, U., & Handarini, D. (2019). Earnings Quality: The Association of Board diversity, Executive Compensation, Debt Covenant, and Investment Opportunity Sets. *KnE Social Sciences*, 215-242.
- Nurhanifah, Y. A. and Jaya, T. E. (2014). Pengaruh Alokasi Pajak Antar Periode, Investments Opportunity Sets, dan Likuiditas Terhadap Kualitas Laba. *Jurnal Wahana Akuntansi*, vol. 9, no. 2, pp. 109-133.
- Oh, H. M. and H. Y. Shin., and S. W. Hong. (2016). Voluntary Disclosure, Information Asymmetry and Corporate Governance after the Adoption of IFRS. *Accounting Information Research* 34(2), 159-188
- Ohlson, J. A. (2014). Accruals: an overview. *China Journal of Accounting Research*, 7(2), 65-80.
- Paz, V. and Griffin, T. (2016). Granting Stock options as part of CEO compensation and the impact on earnings quality. *Journal of Multidisciplinary Research*, vol. 6, no. 1, pp. 31-47.
- Paz, V. and Zaidi, S. (2014). The impact of CEO stock option expensing as per Sfas 123 (R) on earnings quality. *Journal of Business, Economics & Finance*, vol. 3, no. 2, pp. 153-170.
- Phillippon, T. (2004). "CEO Incentives and Earnings Management". Working Paper.
- Pittman, J., & Zhao, Y. (2019). Debt Covenant Restriction, Financial Misreporting, and Auditor Monitoring. *Contemporary Accounting Research*.
- Post, C., & Byron, K. (2015). Women on boards and firm financial performance: A meta-analysis. *Academy of management Journal*, 58(5), 1546-1571.
- Rasheed, R., Kaynat, H., and Nawaz, R. (2016). The relationship between CEO compensation and earnings quality. *Industrial Engineering Letters*, vol. 6, no. 5, pp. 11-16.
- Risdawary, I. M. E. and Subowo. (2015). Pengaruh Struktur Modal, Ukuran Perusahaan, Asimetri Informasi, dan Earningsabilitas Terhadap Kualitas Laba. *Jurnal Dinamika Akuntansi*, vol. 7, no. 2, pp. 109-118.
- Robbins, S. P. (2015). *Organizational Behaviour* (fifteenth edition). USA: Pearson.
- Roberts, M. and A. Sufi (2009a). Control rights and Capital Structure: An Empirical Investigation. *Journal of Finance*, 64, 1657-1695.
- Saifi, M. (2017). Investment opportunity and performance of manufacturing company in Indonesia. *Jurnal Aplikasi Manajemen*, 15(3), 522-527.
- Saito, Y. (2019). Are long-tenured CEOs rent seekers? Analysis of cash compensation and post disposal performance. *Advances in accounting*, 44, 95-107.
- Saputri, Y. D. (2013). Faktor-faktor yang mempengaruhi pilihan perusahaan terhadap konservatisme akuntansi. *Accounting Analysis Journal*, 2(2).
- Sarhan, A. A., Ntim, C. G., & Al-Najjar, B. Board Diversity, Corporate Governance, Performance and Executive Pay.
- Seo, J., Gamache, D. L., Devers, C. E., & Carpenter, M. A. (2015). The role of CEO relative standing in acquisition behavior and CEO pay. *Strategic Management Journal*, 36(12), 1877- 1894.
- Shalaei, S. K., & Hashemi, S. A. (2017). Studying the impact of accruals quality and market risk premium on stock return excess using Fama-French three factor model. *J. Pol. & L.*, 10, 114.

- Spiceland, C. P., Yang, L. L., Zhang, J. H. (2015). Accounting quality, debt covenant design, and the cost of debt. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, vol. 47, no. 4, pp. 1271-1302.
- Srivastava, N.K. (2015), "Does governance structure have any effect on firm performance during the financial crisis: evidence from selected Indian companies", *Journal of Strategy and Management*, Vol. 8 No. 4, pp. 368-383.
- Subramanyam, K. R. (2017). Analisis Laporan Keuangan. Jakarta: Salemba Empat.
- Tahir, M., Ibrahim, S., & Nurullah, M. (2019). Getting compensation right-The choice of performance measures in CEO bonus contracts and earnings management. *The British Accounting Review*, 51(2), 148-169.
- Tanomi, R. (2012). Pengaruh Kompensasi Manajemen, Perjanjian Hutang, dan Pajak Terhadap Manajemen Laba Pada Perusahaan Manufaktur Indonesia. *Berkala Ilmiah Mahasiswa Akuntansi*, vol. 1, no. 3, pp. 30-35.
- Tee, C. M., & Rassiah, P. (2019). Ethnic board diversity, earnings quality and institutional investors: evidence from Malaysian corporate boards. *Accounting & Finance*.
- Teoh, S.H., Welch, I. and Wong, T.J. (1998). "Earnings Management and Long-run Market Performance of Initial Public Offerings". *The Journal of Finance*, 53 (6): 1935-74.
- Thams, Y., Kelley, K., & Von Glinow, M. A. (2018). Foreigners in the boardroom: The implications of attitudes toward immigration and conservatism in firms' sub-national context. *Journal of Business Research*, 91(1), 8-18.
- Tyrowicz, J., Terjesen, S., & Mazurek, J. (2020). All on board? New evidence on board gender diversity from a large panel of European firms. *European Management Journal*.
- Ummah, M. and Subroto, B. (2013). Pendanaan Utang Perusahaan dan Kualitas Laba.
- Utama, C. A., & Sulistika, M. (2015). Determinants of investment opportunity set (degree of internationalization and macroeconomic variables). *Gadjah mada international journal of business*, 17(2), 107.
- Van Den Berghe, L.A. (2009), "To what extent is the financial crisis a governance crisis? From diagnosis to possible remedies", available at: <https://ssrn.com/abstract=1410455> (accessed 5 November 2019).
- Van der Walt, N., & Ingley, C. (2003). Board dynamics and the influence of professional background, gender and ethnic diversity of directors. *Corporate Governance: An International Review*, 11(3), 218-234.
- Van Essen, M., Otten, J., & Carberry, E. J. (2015). Assessing managerial power theory: A meta-analytic approach to understanding the determinants of CEO compensation. *Journal of Management*, 41(1), 164-202.
- Warianto, P. and Rusiti, C. (2014). Pengaruh Ukuran Perusahaan, Struktur Modal, Likuiditas dan Investment Opportunity Set (IOS) Terhadap Kualitas Laba Pada Perusahaan Manufaktur yang Terdaftar di BEI. *Modus Journal*, vol. 26, no.1, pp. 19- 32.
- Wulansari, Y. (2013). Pengaruh Investment Opportunity Set, Likuiditas dan Leverage Terhadap Kualitas Laba Pada Perusahaan Manufaktur yang Terdaftar di BEI. *Jurnal Akuntansi*, vol. 1, no. 2, pp. 1-24.
- YIM, S. G. (2020). The Pricing of Accruals Quality with Expected Returns: Vector Autoregression Return Decomposition Approach. *The Journal of Industrial Distribution & Business*, 11(3), 7-17.
- Yuliani, Y., Fuadah, L., & Thamrin, K. H. (2018). The Mediation Effect of Financing Mix on Investment Opportunity Set and Profitability Relationship. *Ekspektra: Jurnal Bisnis dan Manajemen*, 2(1), 56-67.
-